

Copyright: Harper Collins Nordic, 2019

Vain markkinointikäyttöön

Trent Dalton: Poika nielaisee maailmankaikkeuden

Suomennos: Kira Poutanen

POIKA NIELAISEE MAAILMANKAIKKEUDEN

Äidille ja isälle.

Joelille, Benille ja Jesselle.

Vain markkinointikäyttöön

POIKA KIRJOITTAA SANOJA

Loppusi on kuollut sininen lintu.

”Näitkö, Slim?”

”Mitä?”

”Ei mitään.”

Loppusi on kuollut sininen lintu. Siitä ei ole epäilystäkään. Sinun. Loppusi. Siitä ei ole epäilystäkään. On. Kuollut. Sininen. Lintu.

*

Halkeama Slimin tuulilasissa näyttää kuninkaallisille kumartelevalta, pitkältä ja kädettömältä tikku-ukolta. Halkeama Slimin tuulilasissa näyttää Slimiltä. Tuulilasinpyyhkijät ovat piirtäneet liasta sateenkaaren eteeni. Slim sanoo, että hyvä tapa muistaa elämän pienet yksityiskohdat, on liittää hetket ja kuvat mielessään omassa vartalossa tai arjessa oleviin asioihin, joita näkee, haistaa ja koskee usein. Vartaloon liittyviin asioihin, makuuhuoneessa tai keittiössä oleviin asioihin. Silloin jokaisesta yksityiskohdasta saa kaksi muistutusta yhden hinnalla.

Sillä tavalla Slim selvisi Black Peteristä. Sillä tavalla Slim selvisi eristyssellistä. Kaikella oli kaksi merkitystä, yksi *täällä*, toisin sanoen siellä, missä hän silloin oli: sellissä D9, osastolla 2, Boggo Road -vankilassa, ja toinen merkitys oli *siellä*: rajattomassa, lukitsemattomassa, ikuisesti laajenevassa maailmankaikkeudessa Slimin pään ja sydämen sisällä. *Täällä* oli vain neljä vihreää betoniseinää, ikuista, ikuista pimeyttä sekä Slimin oma yksinäinen ja liikkumaton ruumis. Seinään hitsattu, raudasta ja teräksestä valmistettu rutiläsänky. Hammasharja ja vankilan kangastohvelit. Ja silti oviaukosta hiljaa sisään työnnetty kupillinen vanhaa maitoa lennätti Slimin hetkessä *sinne*: Ferny Groveen 1930-luvulle, missä nuori, hontelo maatala-apulainen lypsi lehmiä Brisbanen

Vain markkinointikäyttöön

esikaupunkialueella. Käsivarressa oleva arpi lennätti Slimin lapsuuden pyöräretkille. Olkapäässä oleva maksaläiskä oli salainen tie Sunshine Coastin rannoille. Hieraisu vain ja Slim oli poissa. Paennut vanki sellissä D9. Leikisti vapaa, muttei pakomatkalla. Tilanne oli oikeastaan yhtä hyvä kuin ennen vankilaa, jolloin Slim oli oikeasti vapaa, mutta jatkuvasti pakomatkalla. Slim silitti rystysiä peukalollaan ja palasi mielessään Gold Coastin syrjäisille kukkuloille sekä Springbrook Falls - vesiputouksille. Sellin D9 sängyn rautakehikko muuttui veden silottamaksi kalkkikiveksi, kylmä betonilattia kesän lämmittämäksi vedeksi, johon voi kastaa varpaansa. Slim kosketi rohtuneita huuliaan ja muisti, miltä tuntui, kun Irenen pehmeät huulet koskivat häntä. Irene pesi kaikki synnit ja kaiken kivun pois pakahduttavalla suudelmallaan, hän pesi Slimin puhtaaksi niin kuin Springbrook Falls -putous valkoisella vedellään.

Olen hiukan huolissani, sillä Slimin vankilafantasiat tuntuvat olevan muuttumassa omikseni. Irene lepää smaragdinvärisen sammalkiven päällä alastomana ja vaaleana ja kikattelee kuin Marilyn Monroe. Hän kallistaa päätään taaksepäin rennosti ja voimakkaasti, hän on kenen tahansa miehen valtiatar, unelmien vartija, hän on kuva, joka kantaa *sieltä tänne* ja jonka takia salakuljetettu veitsi voi odottaa vielä hetken.

”Minulla oli aikuisen mieli”, Slim sanoo aina. Sen avulla hän selvisi Black Peteristä, Boggo Roadin maanalaisesta eristyssellistä. Hänet heitettiin keskiaikaiseen eristyskoppiin neljäksitoista päiväksi Queenslandin pahimman hellekauden aikana. Kahden viikon aikana hänelle annettiin vain puolikas limppu leipää. Vain neljä, ehkä viisi kupillista vettä.

Slim sanoo, että puolet hänen vankilakavereistaan olisi kuollut Black Peterissä viikossa, koska puolella vangeista – ja itse asiassa myös minkä tahansa maailman suurkaupungin asukkaista – on lapsen mieli, vaikka he ovat aikuisia. Aikuisen mieli taas voi viedä aikuisen miehen minne tahansa.

Black Peterin lattialla oli karhea kookoskuitumatto, jonka päällä Slim nukkui. Matto oli vain ovimaton kokoinen, Slimin pitkän sääriluun pituinen. Slim kertoo, että joka päivä hän laskeutui kyljelleen matolle makaamaan, veti sääriluunsa rintaansa vasten, sulki silmänsä ja avasi Irenen makuuhuoneen oven. Hän sujahti Irenen valkoisten lakanoiden alle ja kietoi vartalonsa Irenen vartalon ympärille, kiersi oikean kätensä Irenen posliinivalkoisen vatsan päälle ja viipyi Irenen sylissä neljätoista päivää. ”Olin kuin talviunta nukkuva karhu”, Slim sanoo. ”Helvetissä alkoi olla niin kodikasta ja mukavaa, etten lopulta enää edes halunnut kiivetä takaisin ylös.”

Vain markkinointikäyttöön

Slim sanoo, että minulla on aikuisen mieli lapsen ruumiissa. Olen vasta kaksitoistavuotias, mutta Slimin mielestä kestäen kyllä kuulla koviakin juttuja. Slimin mielestä minun pitää saada kuulla vankilajuttuja miesten raiskauksista ja lakanaköysikiipeilyssä taittuneista niskoista, terävistä, sisuskaluja repivistä metalliesineistä, joita vangit nielivät päästäkseen viikon lomalle aurinkoiseen Royal Brisbane -sairaalaan. Minusta Slim menee yksityiskohdissa välillä vähän liian pitkälle, kertoo raiskatuista, verta valuvista perseenrei'istä ja muusta. "Valoa ja varjoa", Slim sanoo. "Valoa ja varjoa ei kukaan pääse pakoan." Minun täytyy kuulla sairautta ja kuolemaa täynnä olevia linnajuttuja, jotta ymmärrän Irenen muistojen merkityksen. Slim sanoo, että kestäen kyllä kovat tarinat, koska ruumiini ikä ei merkitse mitään sieluni iän rinnalla. Sieluni ikä sijoittuu Slimin mukaan suurinpiirtein johonkin seitsemänkymmenen ikävuoden ja dementian välimaille. Muutama kuukausi sitten Slim sanoi tässä samaisessa autossa, että olisi mielellään jakanut vankilasellin kanssani, koska minä osaan kuunnella ja myös muistan, mitä kuulen. Poskelleni valui pieni kyynel tämän kunnianosoituksen johdosta.

"Kyyneleet eivät oikein sisällä toimi", Slim sanoi.

En tiennyt, tarkoittiko "sisällä" vankilan selliä vai ruumista. Itkin puoliksi ylpeydestä, puoliksi häpeästä, koska en tuntenut ansaitsevani Slimin kunnianosoitusta – jos "ansaita" nyt edes on sopiva sana vankilakaverille.

"Anteeksi", minä sanoin pahoitellen kyyneltäni. Slim kohautti harteitaan.

"Ei ne kyyneleet tuohon lopu", Slim sanoi.

Loppusi on kuollut sininen lintu. *Loppusi on kuollut sininen lintu.*

*

Muistan Slimin tuulilasiin piirtyneen likaisen sateenkaaren vasemman käteni peukalonkynnessä olevasta maidonvalkoisesta kuusta. Ja aina kun katson peukaloni maidonvalkoista kuuta, muistan päivän, jolloin Arthur "Slim" Halliday, maailman taitavin vankikarkuri, ihmeellinen ja tavoittamaton "Boggo Roadin Houdini", opetti minulle – Eli Bellille, pojalle, jolla oli vanha sielu ja aikuisen mieli ja

Vain markkinointikäyttöön

joka oli erinomainen vankilakämppiskokelas ja jonka kyyneleet näkyivät ulkopuolelle – kuinka ruostunutta tummansinistä Toyota LandCruiseria ajetaan.

Kolmekymmentäkaksi vuotta sitten, helmikuussa vuonna 1953 tuomari Edwin James Droughton Stanley tuomitsi Slimin Brisbanen oikeustalolla elinkautiseen vankeuteen kuuden päivän oikeudenkäynnin jälkeen. Slim oli hakannut Athol McCowan-nimisen taksikuskin kuoliaaksi .45 Colt-pistoolillaan. Lehdissä Slimiä kutsutaan ”Taksikuskitappajaksi”.

Minä kutsun häntä lapsenvahdiksi.

”Kytkin”, Slim sanoo.

Slimin vasen reisi jäykistyy, kun hänen vanha, auringonruskettama jalkansa, jossa on 750 ryppyä – koska Slim on kenties 750 vuotta vanha – painaa kytkimen pohjaan. Slimin vanha, auringonruskettama vasen käsi liikuttaa vaihdekeppiä. Alahuulen syljessä roikkuu sätkä, joka muuttuu palaessaan keltaisesta harmaaksi ja lopulta mustaksi.

”Vapaalle.”

Näen veljeni Augustin tuulilasissa olevan halkeaman läpi. Hän istuu ruskean tiiliaidan päällä ja kirjoittaa elämäntarinaansa soljuvalla kursiivilla ilmaan oikealla etusormellaan.

Poika kirjoittaa ilmaan.

Poika kirjoittaa ilmaan niin kuin vanha naapurimme Gene Crimmins sanoi Mozartin soittaneen pianoa: kuin jokainen sana ilmestyisi valmiina pakettina jostakin oman sekavan mielen takaa. August ei kirjoita paperille, paperilehtiöön tai kirjoituskoneeseen vaan ilmaan, näkymättömään ilmaan, aineeseen, johon on pakko luottaa, mutta jonka olemassaolon voi melkein unohtaa, ellei se välillä käänny tuuleksi ja puhalla suoraan kasvoihin. August kirjoittaa ilmaan edestakaisin liikkuvalla oikealla etusormellaan: muistiinpanot, ajatukset, päiväkirjamerkinnot. Hän kirjoittaa kirjaimia ja lauseita tyhjyyteen, aivan kuin haluaisi saada ne pois mielestään ja samalla kadottaa ne avaruuteen. Ja niin August kistaa jatkuvasti sormeaan näkymätöntä mustetta täynnä olevaan lasilähteeseen. Sanat eivät oikein sisällä toimi. Ne on aina parempi saada ulos.

August puristaa Prinsessa Leiaa vasemmassa kädessään. Ei koskaan päästä irti. Kuusi viikkoa sitten Slim vei Augustin ja minut katsomaan *Tähtien sota* -elokuvaa drive in-elokuvateatteriin Yatalaan.

Vain markkinointikäyttöön

Me ihastelimme kaukaista galaksia Slimin LandRoverin takapenkiltä ja nojasimme päätämme ilmalla täytettyihin viinipusseihin, jotka puolestaan nojasivat vanhaan, kuolleelta kalalta löyhkäävään rapupydykseen, jota Slim säilytti autonsa takakontissa viehelaatikon ja kerosiinilampun vieressä. Kaakkois-Queenslandin taivaalla näkyi tuona iltana niin valtavasti tähtiä, että kun Millenium Falcon lensi valkokankaan reunaa kohti, luulin hetken, että se voisi jatkaa matkaa meidän tähtiimme, lentää valonnopeudella suoraan Sidneyyn.

”Kuunteletko sinä?” Slim ärähtää.

”Joo.”

En. En koskaan kuuntele niin tarkasti kuin pitäisi. Ajattelen aina liikaa Augustia. Äitiä. Lylea. Slimin Buddy Holly-silmälaseja. Slimin otsassa olevia syviä ryppyjä. Hänen hassua tapaansa kävellä, koska kun hän ampui itseään jalkaan vuonna 1952. Sitä, että Slimillä on onnenpisama niin kuin minulla. Ajattelen sitä, että Slim uskoi minua, kun kerroin hänelle, että onnenpisamassani on taikavoimaa, että se on minulle tärkeä, että kun olen hermostunut tai peloissani tai eksynyt, katson aina ensimmäiseksi tummanruskeaa pisamaa oikean etusormeni keskimmäisessä rystyksessä. Silloin oloni paranee. Kuulostaa typerältä, Slim, minä sanoin. Kuulosta älyttömältä, Slim, minä sanoin. Mutta Slim näyttikin minulle omaa onnenpisamaansa, joka oli melkein kuin luomi oikean ranneluukukkulan päällä. Slim sanoi, että luomi oli kenties pahanlaatuinen, mutta koska se oli hänen onnenpisamansa, hän ei voinut leikkauttaa sitä. Slim kertoi, että sellissä D9 pisamasta tuli hänelle pyhä, koska se muistutti häntä luomesta, joka Irenellä oli vasemman reiden sisäpinnalla lähellä kaikkein pyhintä paikkaa. Slim vakuutti, että jonain päivänä minäkin saisin tutustua harvinaislaatuiseen paikkaan naisen sisäreiden pinnalla, ja silloin minäkin tietäisin, miltä Marco Polosta tuntui, kun hän ensi kertaa juoksutti sormiaan silkkikankaan pinnalla.

Pidin Slimin tarinasta ja kerroin hänelle, että onnenpisama on ensimmäinen muistoni: istun noin nelivuotiaana, keltainen, ruskeahihainen paita päällä pitkällä, ruskealla vinyylisohvalla ja huomaan pisaman oikean etusormeni rystyksessä ensimmäistä kertaa. Muistossa televisio on päällä. Minä katson etusormeani, näen pisaman ja nostan sitten katseeni, käännän pääni oikealle ja näen kasvot, jotka kuuluvat ehkä Lylelle, ehkä isälleni, vaikken kunnolla muistakaan isäni kasvoja.

Vain markkinointikäyttöön

Pisama edustaa minulle tietoisuutta. Se on oman elämäni big bang. Sohva. Keltaruskea paita. Minä ilmestyn. Olen tässä. Kerroin Slimille, että kaikki muu tuntui epämääräiseltä, että tuota hetkeä edeltävät neljä vuotta olisivat yhtä hyvin voineet olla kokonaan olematta. Slim hymyili, kun kerroin sen hänelle. Hän sanoi, että pisama oikean etusormeni rystyissä oli kotini.

*

Käynnistys.

”Mitä helvettiä, Sokrates, mitä minä juuri sanoin?” Slim ärähtää.

”Että jalka pitää painaa varovasti alas?”

”Katsoit minua suoraan silmiin. Näytit siltä, että kuuntelit, mutta et helvetti kuunnellut. Katse kierteli kasvoilla, katsoi välillä tuonne, välillä tänne, mutta et silti kuullut sanaakaan siitä, mitä sanoin.”

Se on Augustin vika. Hän ei puhu. Hän on puhelias kuin puupala, rupattelee kuin rumpupalikka. Hän kyllä osaa puhua, muttei halua. En muista Augustin koskaan sanoneen sanaakaan. Ei minulle, ei äidille, ei Lylelle, ei edes Slimille. Hän osaa kyllä kommunikoida ihan hyvin, osaa viestittää pitkiä lauseita koskettamalla hellästi käsivartta, nauramalla, pudistamalla päätään. Jo tavasta, jolla hän avaa Vegemite-levitepurkin kannen, näkee miten hän voi. Tavasta, jolla hän voitelee leipänsä, näkee, miten onnellinen hän on. Tavasta, jolla hän sitoo kengännauhansa, näkee, miten surullinen hän on.

Joskus istun Augustin vieressä sohvalla pelaamassa *Super Breakout*-peliä Atarilla, ja meillä on niin hauskaa, että vilkaisen häntä ja olen varma, että hän aikoo sanoa jotakin. ”Sano se”, minä sanon. ”Tiedän, että haluat. Sano vain.” August hymyilee, kallistaa päänsä vasemmalle ja nostaa vasenta kulmakarvaansa, oikea käsi tekee kaartuvan liikkeen kuin silittäisi näkymätöntä kupua. Se on Augustin tapa pyytää anteeksi. *Jonain päivänä, saat kyllä tietää, miksi en puhu, Eli. Mutta et tänään, Eli. Sun vuoro.*

Vain markkinointikäyttöön

Äiti sanoo, että August lopetti puhumisen suunnilleen samaan aikaan, kun äiti pakeni isän luota. August oli silloin kuusivuotias. Äiti sanoo, että maailmankaikkeus varasti Augustin sanat, kun äiti keskittyi muuhun, kun hänellä oli liian kova kiire hoitaa kaikkea sitä, mistä hän aikoo kertoa minulle sitten, kun olen vanhempi. Maailmankaikkeus varasti Augustin ja toi tilalle kummallisen, avaruusoliomaisen kympinpojan, jonka kanssa olen nukkunut samassa kerrossängyssä viimeiset kahdeksan vuotta.

Silloin tällöin joku onneton tyyppi Augustin luokalla alkaa haukkua Augustia ja hänen puhumattomuuttaan. Augustin reaktio on aina sama: hän kävelee pahasuisen kiusaajan luo, jolla ei tietenkään ole aavistustakaan Augustin salaisesta psykopaatin raivo -luonteenpiirteestä. Ja koska Augustilla ei ole tapana selitellä tekojaan, hän vain iskee poikaa leukaan, nenään ja kylkiluihin yhdellä kolmesta kuudentoista iskun sarjasta, joita äidin pitkäaikainen poikaystävä Lyle on väsymättä opettanut meille talviviikonloppuisin takapihan vajan vanhan, ruskeanahkaisen nyrkkeilysäkin avulla. Lyle ei usko moneenkaan asiaan, mutta murtuneiden nenien elämää mullistavaan voimaan hän uskoo.

Opettajat ovat yleensä Augustin puolella, koska hän on kympinoppilas ja kuuliaisempi kuin kukaan muu. Kun lapsipsykologit ilmestyvät ovellemme, äiti kaivaa aina esiin erään opettajan kirjoittaman kirjeen Augustista, jossa sanotaan, että August on loistava oppilas ja sopisi mihin tahansa luokkaan, Queenslandin koulujärjestelmä kaipaa lisää juuri hänenlaisiaan oppilaita: totaalisen mykkiä.

Äiti kertoo, että kun August oli viisi- tai kuusivuotias, hän vain tuijotti tuntikausia heijastavia pintoja. Sillä aikaa, kun minä hakkasin rekkoja ja palikoita keittiön lattiaan äidin leipoessa porkkanakakkua, August tuijotti äidin vanhaa pyöreää meikkauspeiliä. August saattoi istua tuntikausia lammikoiden laidalla katsellen niistä omaa kuvaansa, ei niinkään Narkissos-tyyliin vaan äidin mukaan ennemminkin kuin tutkaillen, ikään kuin etsien jotakin. Joskus kuljin makuuhuoneen oven ohi ja näin Augustin irvistelevän vanhan puisen lipaston päällä olevalle peilille. ”Löytyikö jo?” minä kysyin häneltä kerran ollessani yhdeksänvuotias. August käänsi vakavana katseensa peilistä, hänen ylähuulensa vasen reuna oli mutrulla. Se tarkoitti selvästi, että kermanvärisen makuuhuoneemme seinien toisella puolella oli toinen maailma, jossa minua ei kaivattu, en vielä ollut valmis siihen. Mutta minä esitin Augustille saman kysymyksen aina, kun näin hänet tuijottamassa omaa peilikuvaansa: ”Löytyikö jo?”

Vain markkinointikäyttöön

August katseli aina kuuta, hän seurasi sen kulkua talomme yli makuuhuoneen ikkunasta. Hän tunsi kuunvalon kulmat. Joskus August hiipi ulos ikkunasta keskellä synkintä yötä, kieritti kasteluletkun auki ja raahasi sen pyjamassa katuojaan. Hän istui maassa tuntikausia ja täytti hiljaa koko kadun vedellä. Kun hän löysi juuri oikean kulman, valtavaan lammikkoon mahtui koko täydenkuun hopeinen heijastus. ”Kuuallas”, minä ilmoitin juhlallisesti eräänä kylmänä yönä. Ja August säteili onnesta, hän kietoi oikean käsivartensa olkapäitteni ympärille ja nyökytti päätään niin kuin Mozart Gene Crimminsin suosikkioopperan *Don Giovannin* lopussa. August polvistui ja kirjoitti oikealla etusormellaan täydellisin kursiivikirjaimin kuualtaan pintaan kolme sanaa.

Poika nielaisee maailmankaikkeuden, hän kirjoitti.

August kertoi minulle yksityiskohdista, hän opetti minua lukemaan kasvoja, saamaan mahdollisimman paljon tietoa sanattomista viesteistä, hän opetti minua löytämään tunteita, lauseita ja tarinoita suoraan silmiäni edessä olevasta sanattomasta tiedosta, asioista, jotka puhuvat sanattomasti. August opetti minulle, ettei aina tarvinnut kuunnella. Joskus piti vain katsoa.

*

LandCruiser kolisee, ja minä hypin vinyyli-istuimella. Juicy Fruit -purkat, joita olen kantanut taskussa seitsemän tunnin ajan, liukuvat ulos shortsieni taskusta ja putoavat istuimessa olevaan, vaahtomuovia pursuavaan repeämään. Slimin uskollinen sekarotukoira-vainaja Pat tykkäsi järsiä istuimia heidän yhteisillä matkoillaan Brisbanesta Jimnan kaupunkiin Kilcoyn pohjoispuolelle.

Patin oikea nimi oli Patch, mutta se oli Slimille liian monimutkainen sana. Slim ja Pat kävivät säännöllisesti huuhtomassa kultaa Jimnan takamailla sijaitsevalla salaisella purolla. Slim uskoo edelleen, että siellä on niin paljon kultaa, että se yllättäisi kuningas Salomoninkin. Slim käy siellä edelleen joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina vaskoolinsa kanssa. Muttei kullankaivanta enää ole samanlaista ilman Patia, Slim sanoo. Pat todella osasi kaivaa kultaa. Sillä oli hyvä kultavainu. Slimin mielestä Pat todella himosi kultaa, se oli maailman ensimmäinen koira, jolla oli kultakuume. ”Kimalluskipu”, Slim sanoo. ”Se tappoi vanhan Patin.”

Vain markkinointikäyttöön

Slim siirtää vaihdekeppiä.

"Paina kytkin varovasti pohjaan. Ykkönen. Vapauta kytkin."

Paina kevyesti kaasua.

"Ja polje rauhassa poljinta."

Kömpelö LandCruiser kulkee kolme metriä ruohikon laitaa pitkin, ja Slim jarruttaa. Auto seisoo nyt Augustin vieressä, hän kirjoittaa edelleen raivoisasti ilmaan oikealla etusormellaan. Slim ja minä käännämme katseemme vasemmalle ja katselemme Augustin luomismyrskyä. Kun August on saanut kokonaisen lauseen valmiiksi, hän näpäyttää ilmaa kuin kirjoittaakseen pisteen. Augustilla on yllään vihreä suosikki-t-paitansa, jossa lukee sateenkaarenvärisillä kirjaimilla *You ain't seen nothin' yet*. Taipuisa ruskea tukka, melkein kuin Beatles-kampauk. Augustilla on jalassaan Lylen vanhat sinikeltaiset Parramatta Eels -joukkueen shortsit huolimatta siitä, että vaikka hän on kolmetoistavuotias ja istunut ainakin viisi vuotta sohvalla katsomassa Lylen ja minun kanssani Parramatta Eelsin matseja, rugbyliiga ei voisi vähempää häntä kiinnostaa. Rakas mysteeripoikamme. Oma Mozartimme. August on vuoden minua vanhempi, mutta August on vuoden kaikkia vanhempi. August on vuoden maailmankaikkeutta vanhempi.

Kun August on saanut kirjoitettua viisi kokonaista virkettä, hän nuolaisee etusormensa päätä kuin kostuttaisi sulkakynää, ja ottaa sitten jälleen yhteyden näkymätöntä kirjoitusta kirjoittavaan, näkymätöntä kynää ohjaavaan salaperäiseen lähteeseen. Slim laskee kätensä ohjauspyörälle, imaisee pitkään sätkäänsä ja tuijottaa Augustia.

"Mitä se nyt kirjoittaa?" Slim kysyy.

August ei huomaa tuijotustamme, hänen silmänsä seuraavat vain kirjaimia ikioman sinisen taivaan kannella. Kenties taivas on Augustille kasa viivapaperia, jolle hän mielessään kirjoittaa, tai kenties hän näkee taivaalla mustia kirjoitusviivoja. Minulle teksti on peilikirjoitusta. Pystyn lukemaan sitä, jos seison Augustin edessä juuri oikeassa kulmassa, jos näen kirjaimet tarpeeksi selvästi, että voin kääntää ne ympäri päässäni, pyöräyttää ne ympäri mieleni peilissä.

"Samaa virkettä uudestaan ja uudestaan tällä kertaa."

"Mitä siinä lukee?"

Vain markkinointikäyttöön

Aurinko Augustin olkapään yläpuolella. Valkoinen, jumalaisen tulikuuma aurinko. Käsi otsallani. Siitä ei ole epäilystäkään.

”Loppusi on kuollut sininen lintu.”

August jähmettyy. Hän tuijottaa minua. Hän näyttää samalta kuin minä, on parempi versio minusta, voimakkaampi, kauniimpi, kaikki hänen kasvoissaan on sileää, sileää kuin kasvot kuualtaassa.

Sano se uudestaan. ”Loppusi on kuollut sininen lintu.”

August hymyilee vinosti, pyörittää päätään, katsoo minua kuin olisin hullumpi kuin hän. Kuin kuvittelisin kaiken. *Sinä aina vain kuvittelet, Eli.*

”Näin sen. Olen katsonut sinua viimeiset viisi minuuttia.”

August hymyilee leveästi ja pyyhkii raivoisasti kämmenellään sanoja pois taivaalta. Slimkin hymyilee leveästi ja pyörittää päätään.

”Tuolla pojalla on vastaukset”, Slim sanoo.

”Mihin?” minä ihmettelen.

”Kysymyksiin”, Slim sanoo.

Slim peruuttaa LandCruiseria kolme metriä ja jarruttaa.

”Sinun vuorosi.”

Slim yskäisee, linkaisee ruskeaa tupakkasyлкеä ohjaajan ikkunasta auringonpaahtamalle, kuoppaiselle asfalttikadulle, jota reunustaa neljätoista matalaa, kerman-, akvamariinin- ja taivaansinensävyistä asbestisementtitaloa, meidän ja kaikkien muiden talot. Sandakan Street, Darra, oma pieni lähiöni, jossa asuu puolalaisia ja vietnamilaisia maahanmuuttajia sekä vanhojen huonojen päivien maahanmuuttajia kuten äiti, August ja minä. Olemme asuneet täällä kahdeksan vuotta piilossa muulta maailmalta, pelastuneina Australian alaluokkapaskan ikiomasta siirtolaislaivasta. Amerikasta ja Euroopasta ja Jane Seymourista meitä erottavat valtameret ja aika hemmetin hieno Iso valliriutta sekä Queenslandin 7000 kilometrin rantaviiva. Brisbanen keskusta johtava autojen ylikulkusilta sekä lähellä sijaitseva, tuulisina päivinä sementtijauhetta Darraan puhaltava Queensland Cement and Lime Company -tehdas eristävät meitä muusta maailmasta

Vain markkinointikäyttöön

entisestään. Pöly peittää huojuvan talomme taivaansiniset asbestisementtiseinät, ja minun ja Augustin pitää harjata sementtipöly pois seinistä ennen kuin alkaa sataa ja pöly imeytyy koviksi, harmaiksi surun verisuoniksi talon julkisivuun ja ikkunaan, josta Lyle heittää tupakantumppinsa ja minä omenanronttini ulos. Minä matkin aina Lyleä, koska Lyle tietää aina, minne on menossa – tai ehkä olen vain liian nuori tietämään paremmastakaan.

Darra on kuin uni, kuin karmea löyhy, hajonnut roskis, haljennut peili, paratiisi tai kulhollinen vietnamilaista nuudelikeittoa, jossa on katkarapuja, sitkeää, muovimaista ravunlihaa, sian korvia, sian sorkkia ja sian vatsaa. Darra on tyhjennysputken läpi huuhtoutunut tyttö; poika, jonka nenästä valuu kypsää, kiiltävää räkää; teinityttö, joka makaa junaraiteilla odottamassa pikajunaa keskustaan; eteläafrikkalainen, sudanilaista pilveä polttelva mies; filippiiniläinen afganistanilaista kamaa suoneen piikittävä mies Queenslandin Darling Downs -alueen maitoa juovan kamputsealaisen tytön naapurissa. Darra on oma hiljainen huokaukseni, se on näkemykseni sodasta, oma, typerä esiteinin kaipuuni, Darra on kotini.

”Milloin ne tulevat takaisin?” minä kysyn.

”Ihan pian.”

”Mitä ne menivät katsomaan?”

Slimillä on päällään pronssinvärinen puuvillakauluspaita, jonka hän on työntänyt tummansinisten shortsien sisään. Hän käyttää samoja shortseja joka päivä, vaikka väittääkin että hänellä on kolme paria samanlaisia shortseja, joita hän vaihtelee. Joka päivä shortsien takataskun oikeassa alanurkassa on kuitenkin sama reikä. Slimin siniset varvastossut ovat yleensä liimautuneet kiinni hänen vanhoihin, likaisiin ja hielä haiseviin syyliäjalkoihinsa, mutta nyt vasen varvastossu liukuu irti jalasta, se jää kiinni kytkinpolkimeen, kun Slim kömpii vaivalloisesti ulos autosta. Kahlekuningas Houdini vanhenee. Houdini on jumissa Brisbanen länsipuolen lähiöiden vesisäiliössä. Houdinikaan ei pysty pakenemaan aikaa. Slim ei pysty pakenemaan Music Televisionia. Slim ei pysty pakenemaan Michael Jacksonia. Slim ei pysty pakenemaan 1980-lukua.

”*Hellyyden ehdoilla*”, Slim sanoo avatessaan matkustajanpuoleisen oven.

Vain markkinointikäyttöön

Minä rakastan Slimiä valtavasti, koska hän rakastaa Augustia ja minua valtavasti. Nuoruudessaan Slim oli kova ja kylmä. Iän myötä hän on pehmentynyt. Slim välittää Augustista ja minusta, hän miettii, miten me voimme ja miten kasvamme. Rakastan häntä valtavasti, koska kun äiti ja Lyle ovat ulkona myöhään, hän väittää heidän olevan elokuvissa eikä diilaamassa vietnamilaisilta ravintoloitsijoilta ostettua heroiniä niin kuin he oikeasti ovat.

”Valitsiko Lyle sen elokuvan?”

Olen epäillyt, että äiti ja Lyle ovat huumeidiilereitä siitä saakka, kun löysin takapihan vajan ruohonleikkurista viidensadan gramman paketin Kultaisen kolmion heroiniä. Vakuutun siitä, että äiti ja Lyle ovat huumeidiilereitä, kun Slim sanoo, että he ovat menneet elokuvaan katsomaan *Hellyyden ehdoilla* -leffaa.

Slim katsoo minua terävästi. ”Pois tieltä, viisastelija”, hän mutisee.

Kytkin. Ykkönen. Polje rauhassa poljinta. Auto hypähtää eteenpäin ja me alamme liikkua. ”Paina vähän kaasua”, Slim sanoo. Paljas oikea jalkani painuu alas, polvi suoristuu, ja me ajamme koko pihan poikki suoraan naapurissa asuvan Rouva Dudzinskin ruusupensaaseen.

”Aja tielle”, Slim nauraa.

Käännän ohjauspyörää tiukasti oikeaan, ulos katuojasta Sandakan Street -kadun asvaltille.

”Kytkin, kakkonen”, Slim huutaa.

Nyt ajamme jo nopeammin. Freddy Pollardin talon ohi, Freddy Pollardin sisaren Evien ohi, joka työntää nukenrattaissa päätöntä Barbie-nukkea.

”Pitäisikö pysähtyä?” minä kysyn.

Slim vilkaisee takapeiliin, kääntää päänsä matkustajan puolen sivupeiliin. ”Äh, anna mennä vaan, kerran korttelin ympäri.”

Vaihdan kolmosen silmään, nyt rullaamme neljääkymppiä eteenpäin. Olemme vapaita. Olemme päässeet pakoon. Minä ja Houdini. Pakomatalla. Kaksi kahlekuningasta karkuteillä.

”Mä ajan *autoaaaaa!*” minä huudan.

Vain markkinointikäyttöön

Slim nauraa, ja hänen hengityksensä vinkuu.

Käännymme vasemmalle Swanavelder Streetille, jatkamme eteenpäin toisen maailmansodan puolalaisten maahanmuuttajien vastaanottokeskuksen ohi, missä Lylen äiti ja isä viettivät ensimmäiset päivänsä Australiassa. Käännymme vasemmalle Butcher Streetille, missä on Freemanien eksoottisten lintujen kokoelma: kiekuva riikinkukko, merihanhi, myskisorsa. Lennä vapauteen lintu. Aja. Aja. Vasemmalle Hardylle, ja vielä vasemmalle takaisin Sandakanille.

”Hidasta”, Slim sanoo.

Isken jarrun pohjaan, ja jalka liukuu pois kytkimeltä. Auto pysähtyy työhönsä uppoutuneen Augustin viereen, joka kirjoittaa edelleen sanoja ilmaan.

”Näitkö, Gus?” minä huudan. ”Näitkö, miten mä ajoin, Gus?”

August ei käännä katsettaan sanoistaan. Hän ei edes huomannut meidän ajavan pois.

”Mitä se nyt raapustaa?” Slim kysyy.

Samat kaksi sanaa yhä uudestaan ja uudestaan. Ison C-kirjaimen kuunsirppi, pyöreä pieni a-kirjain, laiha pieni ”i”, ilmaan piirretty viiva, jonka päällä on pieni kirsikka. August istuu tutulla paikallaan aidan päällä, puuttuvan tiilen vieressä, kahden tiilen päässä punapeltisestä kirjelaatikosta.

August on puuttuva tiiliskivi. Kuuallas on veljeni. August on kuuallas.

”Kaksi sanaa”, minä sanon. ” C-kirjaimella alkava nimi.”

Nimi liittyy aina mielessäni päivään, jolloin opin ajamaan, se liittyy puuttuvaan tiiliskiveen ja kuualtaaseen sekä Slimin Toyota LandCruiseriin ja sen tuulilasissa olevaan halkeamaan, onnen pisamaani. Kaikki veljessäni Augustissa muistuttaa minua hänestä.

”Mikä nimi? Slim kysyy.

”Caitlyn.”

Caitlyn. Siitä ei ole epäilystäkään. Caitlyn. Oikea etusormi ja loputon sininen taivaspaperi, jossa hänen nimensä lukee.

”Tunnetko ketään Caitlyn-nimistä?” Slim kysyy.

Copyright: Harper Collins Nordic, 2019

Vain markkinointikäyttöön

”En.”

”Mikä se toinen sana on?”

Minä seuraan Augustin taivaan pinnalla pyörivää sormea.

”Spies”, minä vastaan.

”Caitlyn spies”, Slim sanoo. ”Caitlyn spies.” Slim imee tupakkaa mietteissään. ”Mitä helvettiä se muka tarkoittaa?”

Caitlyn spies, Caitlyn vakoilee. Siitä ei ole epäilystäkään.

Loppusi on kuollut sininen lintu. Poika nielaisee maailmankaikkeuden. Caitlyn vakoilee.

Siitä ei ole epäilystäkään.

Nämä ovat vastaukset.

Vastaukset kysymyksiin.